

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny. Planeta Nowa 6

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
2	3	4	5	6
1. Współrzędne geograficzne				
Uczeń: - wskazuje na mapie lub na globusierównik, południki 0° i 180° orazpółkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią - podaje symbole oznaczającekierunki geograficzne - wyjaśnia, do czego służąwspółrzędne geograficzne	Uczeń: - wymienia cechy południków i równoleżników - podaje wartości południków i równoleżników w miarachkątowych - wyjaśnia znaczenie terminów:<i>długość geograficzna, szerokośćgeograficzna</i> - wyjaśnia znaczenie terminów:<i>rozciągłość południkowa, rozciągłośćrównoleżnikowa</i>	Uczeń: - odczytuje szerokość geograficznąi długość geograficzną wybranychpunktów na globusie i mapie - odszukuje obiekty na mapienapodstawie podanychwspółrzędnych geograficznych	Uczeń: - określa położenie matematycznogeograficznepunktów i obszarówna mapie świata i mapie Europy - wyznacza współrzędnegeograficzne na podstawie mapydrogowej - oblicza rozciągłość południkowąi rozciągłość równoleżnikowąwybranych obszarów na Ziemi - wyznacza współrzędnegeograficzne punktu, w którymsię znajduje, za pomocą aplikacjiobsługującej mapy w smartfonielub komputerze	Uczeń: wyznacza w terenie współrzędnegeograficzne dowolnych punktówza pomocą mapy i odbiornika GPS
2. Ruchy Ziemi				
Uczeń: - wymienia rodzaje ciał niebieskichznajdujących się w UkładzieSłonecznym - wymienia planety UkładuSłonecznego w kolejnościod znajdujące się najbliżej Słońcado tej, która jest położona najdalej - wyjaśnia, na czym polega ruchobrotowy Ziemi - wyjaśnia znaczenie terminu<i>górowanie Słońca</i> - określa czas trwania ruchuobrotowego - demonstruje ruch obrotowy Ziemiprzy użyciu modeli - wyjaśnia, na czym polega ruchobiegowy Ziemi - demonstruje ruch obiegowy	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów:<i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> - podaje różnicę między gwiazdą a planetą - wymienia cechy ruchu obrotowegoZiemi - omawia występowanie dnia i nocyjako głównego następstwo ruchu obrotowego - podaje cechy ruchu obiegowegoZiemi - wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lubglobusie	Uczeń: - rozpoznaje rodzaje ciał niebieskichprzedstawionych na ilustracji - opisuje dzienną wędrówkę Słońcaponiebie, posługując się ilustracjąlub planszą - omawia wędrówkę Słońcaponiebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji - omawia przebieg linii zmiany daty - przedstawia zmiany w oświetleniuZiemi w pierwszych dniachastronomicznych pór roku na podstawie ilustracji - wymienia następstwa ruchuobiegowego Ziemi - wyjaśnia, na jakiej podstawiewyróżnia się strefy	Uczeń: - opisuje budowę UkładuSłonecznego - wyjaśnia zależność między kątempadania promieni słonecznycha długością cienia gnomonu lubdrzewa na podstawie ilustracji - określa różnicę między czasemstrefowym a czasem słonecznymna kuli ziemskiej - wyjaśnia przyczyny występowanidnia polarnego i nocy polarnej - charakteryzuje strefy oświetleniaZiemi z uwzględnieniem kątapadania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy orazwystępowania pór roku	Uczeń: - wyjaśnia związek między ruchemobrotowym Ziemi a takimi zjawiskamijak pozorna wędrówka Słońcaponiebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowyrytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych - określa czas strefowy na podstawiemapy stref czasowych - wykazuje związek między położeniemgeograficznym obszarua wysokością górowania Słońca - wykazuje związek między ruchemobiegowym Ziemi a strefami jejoświetlenia oraz strefowymzróżnicowaniem

Ziemi przy użyciu modeli - wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku - wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi		oświetlenia Ziemi		klimatów i krajobrazów na Ziemi
3. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy				
Uczeń: - określa położenie Europy na mapie świata - wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie - wskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azją - wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii - wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej - wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego - podaje liczbę państw Europy - wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy - wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy - wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> - wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia - wymienia starzejące się kraje Europy - wymienia grupy ludów zamieszkujących Europę na podstawie mapy tematycznej - wymienia główne języki i religie występujące w Europie - wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy	Uczeń: - omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją - wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy - wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie - opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, lawa, bazalt</i> - przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych - omawia cechy wybranych typów odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów - wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. - omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności - przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów - charakteryzuje zróżnicowanie językowe ludności Europy na podstawie mapy tematycznej - wymienia przyczyny migracji ludności - wymienia kraje imigracyjne i	Uczeń: - opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej - opisuje położenie Islandii względem płyty litosfery na podstawie mapy geologicznej - wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej - omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych - podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie - charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy - analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy - przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności w Europie - omawia zróżnicowanie kulturowe i religijne w Europie - przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście - omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map	Uczeń: - porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy - wyjaśnia przyczyny występowania jezior na Islandii - omawia strefy klimatyczne w Europie i charakteryzuje dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii - omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie - omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy - porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się - przedstawia skutki zróżnicowania kulturowego ludności Europy - przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności - porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie	Uczeń: - wyjaśnia wpływ działalności lodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji - wyjaśnia wpływ położenia granicy płyty litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii - wyjaśnia, dlaczego w Europie tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu - podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych - przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy - analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy - opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy - omawia przyczyny nielegalnej migracji do Europy - ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz migracji ludności z innych kontynentów - ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii

	krajeemigracyjne w Europie - wymienia cechy krajobrazuwielkomiejskiego - wymienia i wskazuje na mapienajwiększe miasta Europy i świata - porównuje miasta Europyz miastami świata na podstawiewykresów			
--	---	--	--	--

4. Gospodarka Europy

Uczeń: - wymienia zadania i funkcjerolnictwa - wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i> - wymienia główne cechyśrodowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapyogólnogeograficznej Europy - wymienia rośliny uprawnei zwierzęta hodowlaneo największym znaczeniudla rolnictwa Danii i Węgier - wymienia zadania i funkcjeprzemysłu - wymienia znane i cenionena świecie francuskie wyrobyprzemysłowe - podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu - rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii - wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii	Uczeń: - przedstawia główne cechyśrodowiska przyrodniczego Danii i Węgier sprzyjające rozwojowi rolnictwa na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych - wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji - podaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji - wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie - podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni - omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii - wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych	Uczeń: - omawia warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie - omawia rozmieszczenie najważniejszych upraw hodowli w Danii i na Węgrzech na podstawie map rolnictwa tych krajów - wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji - omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XXI w. na podstawie wykresu - omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki	Uczeń: - porównuje wydajność rolnictwa Danii i Węgier na podstawie wykresów - wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji - charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji - przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych - omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego w Europie występują korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa - przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju nowoczesnego rolnictwa w Europie - omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji - analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii
---	---	--	--	---

5. Sąsiedzi Polski

Uczeń: - wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego - wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię	Uczeń: - omawia znaczenie przemysłu niemieckiej gospodarki - wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe - rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa	Uczeń: - omawia przyczyny zmian początkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. - analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w	Uczeń: - przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii - charakteryzuje	Uczeń: - omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii - udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map
---	---	--	---	--

- wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji - wymienia atrakcje turystyczne Czech i na Słowacji - wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi - przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi - omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej - wskazuje na mapie największe kraje geograficzne Rosji - wymienia surowce mineralne Rosji na podstawie mapy gospodarczej - wymienia i lokalizuje na mapie Rosji główne obszary upraw - wskazuje na mapie sąsiadów Polski - wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami	UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach - przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii - wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki - wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę - wymienia główne gałęzie przemysłu Rosji na podstawie mapy gospodarczej - wymienia najważniejsze rośliny uprawne w Rosji na podstawie mapy gospodarczej - podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy	Niemiecka podstawa diagramu kołowego - charakteryzuje środowiska przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej - omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji - omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej - podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi - podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu - omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na stan gospodarki Rosji - omawia znaczenie usług w Rosji - charakteryzuje relacje Polski z Rosją na podstawie dodatkowych źródeł	nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy - porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji - opisuje przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno-sportowych Czech i Słowacji na podstawie fotografii - porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii - podaje przyczyny konfliktów w Ukrainie - omawia czynniki lokalizacji głównych okręgów przemysłowych Rosji - wyjaśnia znaczenie przemysłu gospodarki Rosji - opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł	gospodarczych - udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym - projektuje wycieczkę na Litwę i Białoruś, posługując się różnymi mapami - analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów w Ukrainie - charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii - omawia wpływ konfliktu z Ukrainą na Rosję - uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski - przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji